

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1624. usque ad annum 1627

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1778

VD18 90118863

§. 8. Hujus Controversiæ exitus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67369)

§. VIII.

Sæc. XVII.
A. C. 1626.*Hujus controversiæ exitus.*

Equidem Jesuitæ se censuræ Faculta-
tis ac Cleri subscripturos polliceban-
tur, postquam vero formam, qua hæc
censura erat concepta, perlegerant, &
quatuor illis articulis a Sorbona sibi
propositis subscribere jubebantur, tum
vero nil intentatum, inausumque reli-
quere, ut tota caussa a Senatu & Sor-
bona evocata folius Regis judicio ac
decisioni reservaretur: Hoc ut obtine-
rent, quid Jesuitæ moliti fuerint, re-
censet ipsemet Pater Paulus le Jeune
Parisiensis Jesuita, in sua epistola, quam
ad Jesuitas Provinciæ Superioris Ger-
maniæ hoc anno perscripsit, hujus ten-
oris: *Plurimi ex obitu P. Cottoni ma-*
gnum cæpere dolorem, ex eo tamen die res
in melius mutatæ videntur, Deo Clementer
annuente Defuncti precibus, ut credibile
est: cum ejus anima cælum ingressa est, ac-
cedente etiam aliorum Servorum Dei, qui
etiannum in hoc turbido mari jactantur pia
deprecatione: læte jam nostri Patres, ubi
subscripsere Declarationi, quam Domino
Cancellario transmisere, statuerunt uno
consensu, Ecclesiæ Dei honorem constanter
tueri contra propositiones Parlamenti, ac
potius Lutetia totoque regno excedere, quam

Bb 4

iis

Sæc. XVII. *his assensum præbere. Concluserunt se duobus tantum ejusdem Parlamenti articulis subscripturos, nimirum primo, se eandem cum Prælati & Sorbona censuram laturos de libro, cui præfixus est titulus: Admonitio ad Regem Galliarum. Secundo, se improbare Librum Santarelli, quatenus Regi, ejusque statui perniciosus est. Quod vero ad auctoritatem excommunicationis attinet, sibi fixum ac decretum esse, primum mortem oppetere, quam illi suffragari, aut assentiri. Alterum autem articulum de indirecto Pontificis Dominio in res regnorum temporales nondum definitum esse, sed problematicè disputari, neque suum esse illud definire, ac proinde se multo abire regno mortale, quam cum suo calculo comprobare, cum Prælati Galliarum nuper, sicut & Reverendissimus Cardinalis Peronius, cum publico Conventus haberentur, ei subscribere tam generoso animo recusarint.*

Interea P. Suffrenus Reginam Matrem convenit, eamque his verbis allocutus est: „quoniam Parisiis & per Franciam tota nostra causa tempestates exoritur, ut omnem suis Majestatibus occulsi nem tollamus, aliquid deterius nobis suspicandi, eam vehementer obtestor, ut Regi dignetur insinuar, nos libenter cessuros, nec nobis in animo esse Parisiis, aut in reliqua Gallia commorari contra minimam Regi-

„gis voluntatem, porro omnes propo- Sæc. XVII.
 „fitos articulos merum esse prætextum A. C. 1626.
 „ad nos regno exturbandos, siquidem
 „cum Prælati tum ceteri Galliarum Re-
 „ligiosi non minus quam nos ægre illos
 „admitterent., Quibus verbis commota
 Regina magnum commiserationis sensum te-
 „stata promissionem adjecit, quod a nobis
 „semper stare vellet, Patrique injunxit, ut
 „eadem verba apud Regem faceret. Tunc
 „vero agebatur pervigilium Beatissimæ Vir-
 „ginis annuntiatæ. Itaque Pater præsentem
 Reverendissimo Cardinale de Rochefokau
 (qui in hoc negotio nobis verum se amicum
 ac nostræ causæ patronum exhibuit) eadem
 apud Regem commemoravit, qui non sine
 animi sensu respondit, in hoc agi de honore
 suo, provisurum se, ne quid ulterius Par-
 lamentum tentaret. Cardinali dixit quo-
 que, ut idipsum in Concilio proponeret,
 quod postero die hora undecima cogi vellet,
 qui dies Deiparæ sacer erat. Interim Rex
 ad lucrandum Jubilæum sese disposuit, Et
 mane quinque templa ad id destinata pedes
 obivit, inter quæ & nostram Divo Ludo-
 vico dicatum numerabatur. Quocum sub
 horam octavam matutinam venisset, Patri
 Ignatio, & Patri Suffreno dixit: & se &
 Matrem, & Cardinalem de Richelieu pro
 nobis esse, & ne quid metueremus, & hora
 undecima super ea re in Concilio actum iri.

Sæc. XVII.

A. C. 1626.

Postea sub horam undecimam Regina modo regnans ad eandem Sacram eadem pedibus venit, quæ, cum iidem Patres ipsi sessitissent, magnum præsetulit affectum benevolentia, & Commiserationis, & addidit, si penes se omnia forent, rem brevi confectum iri. Sed nos a Rege diligi, & ipsa hora undecima pro nobis Concilium haberi.

Sub Vesperam Regina Mater Rheda ad nos vecta iisdem Patribus cum insigni benevolentia testimonio promisit, omni se auxiliaturam, sed eam rem ipsi Regi satis esse cordi.

Conclusio Concilii nondum missa fuit, sed per primum Ordinarium mittetur, nos unum rescivimus, quod sua Majestas ad accerserit suum in Parlamento Generalem Procuratorem (qui eximio amore nos amplectitur) eique dedit in mandatis, ut processus impediret, ne quid in Parlamento contra nos amplius de illis articulis proponeretur, unde omnia ad se evocari voluit.

Enimvero ad importunas patronantium preces Ludovicus XIII. Rex die tertia Maij ad Universitatis Rectorum, qui ceterorum nomine censuram Facultatis ad Senatus Regii acta transferri petebat, literas dedit, quarum summa hæc erat: „vestra petitio dissolutionem a me jam extinctam, quæ inter vos & Jesuitas, qui præfatum li-

brum tanquam malignum & pernicio- Sæc. XVII.
sum detestati sunt, exardescibat, rur- A. C. 1626.
sus accendere videtur, non autem e
re mea est, dissidia in Regno meo fo-
vere; quocirca his literis vobis signi-
fico, quod quamvis hucusque vestram
agendi rationem vituperare haud po-
tuerim, deinceps tamen æquam vitu-
perandi causam haberem, si insuper-
habito meo interdicto præfatum de-
cretum ad acta referri, adhuc pete-
retis, atque etiamnum hoc negotium
alterius urgere velletis; nil ergo hac
in re movete, donec urbem meam ac-
cessurus, ampliora voluntatis meæ
sensa indicavero, spe fretus, quod
tuo meo placito obtemperaturi sitis.,
Die autem tertia Junii in Sorbonæ co-
mitiis fuit relatum, quod Cancellarius,
ac Regii Sigilli Custos Syndico injun-
xerint, Facultati referendum, Regis
Christianissimi voluntatem esse, ne Fa-
cultas quicquam de novo moliretur,
aut circa censuram libri P. Santarelli
deliberaret: eapropter Facultas tum
consensit, Regi esse obtemperandum.

§. IX.

*Hæc lis Regem inter & Parlamentum
ac Facultatem composita.*

Verum